

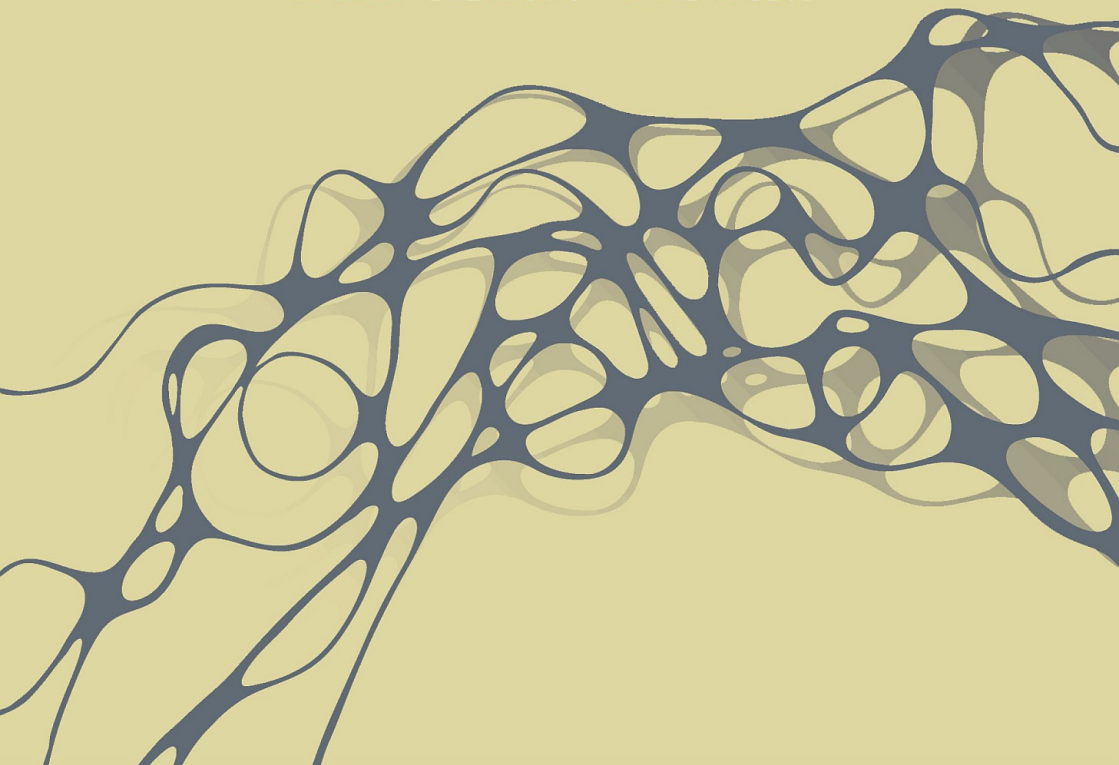

Městská knihovna v Praze

ZCELA NESOUSTAVNÁ ZOOLOGIE

Miroslav Holub

Hledáte místo, kde...

... můžete celý den studovat nebo pracovat?

... seženete knížku pro zábavu, do školy, k poučení?

... stahujete e-knihy, posloucháte hudbu, tisknete 3D?

... osobně potkáte české i světové autory?

... můžete zajít na koncert, filmy artové i 3D?

Právě jste ho našli!

Městská knihovna v Praze

43 poboček, **3** pojízdné knihovny, **4 000** akcí ročně,
2 000 000 dokumentů, **60** Kč za registraci

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.e-knihovna.cz

www.facebook.com/knihovna

Zcela
nesoustavná
zoologie

Miroslav Holub

Znění tohoto textu vychází z díla [Zcela nesoustavná zoologie](#) tak, jak bylo vydáno nakladatelstvím Mladá fronta v Praze v roce 1963. Pro potřeby vydání Městské knihovny v Praze byl text redakčně zpracován.

---

§

Text díla (Miroslav Holub: Zcela nesoustavná zoologie), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uveďte autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 30. 6. 2020.

OBSAH

Počátek světa.....	7
Konec světa	8
Země večer	9
Vrabčí smrt.....	10
Loňský hlemýžď.....	11
Blažený krokodýl.....	12
Koza a svět.....	13
Páv?	14
Skutečný lev	15
Bažant či co.....	16
Mistři komáři.....	17
Slepice o sobě	18
Světloňoš.....	19
Setníkův stín	20
Velmi rozumná opice	21
Pes.....	22
Panna	23
Šaškové	24
Paleontologie.....	25
Návštěva v zoo	26
Hlava	27

Skutečnost je slovník k vytváření poezie
— VÍTĚZSLAV NEZVAL

*Poezie, ve které neobstojí slovo česnek,
je trochu odlehlá člověku*
— VÍTĚZSLAV NEZVAL

Počátek světa

Toto je nebe
a toto je země,
nebe jako mrazení v týle,
země jako kůže na dlaních.

Toto je strom,
ruka podaná vzhůru,
toto je kámen,
slza horizontu.

Toto je krev
a toto je vítr,
nesmírné vanutí osudu
na sever, na východ,
na západ, na jih,

toto uchovej,
toto zlom,
sem zavěš ptáka,
zde rozviň cestu,
tudy do hloubky,
tudy ke hvězdám,

jen nezakopni,
nezastud' se —

a utři si nos!

Konec světa

Pták už byl úplně na konci písně
a strom se mu rozpouštěl pod nohama.

A na nebi se svinovala oblaka
a tma tekla všemi trhlinami
do klesajícího korábu krajiny.

Jenom v telegrafních drátech
pořád
jiskřilo poselství:

P .-. . ř .-. i .. j .- - - e . d' -..

m -- á .- š ...

k -.- l .-. u .. k -.- a .-

Země večer

Jednou večer jsem pohladil Zemi
po hřbetě.

Bylo cítit kamennou páteř
nesoucí hlavu hvězd.

Zhloubky bylo cítit
bezmocné chvění
šedivých pokusných králíčků.

Vrabčí smrt

Vrabčí smrt je
docela malá,
šedivá,
s pařátky
z drátu.

A prach
u konce hopkování
zrovna
volá.

A prázdný vzduch
zavírá oči a
volá.

Maminka přebírá
nejtenčí cvrlikání na noc a
volá.

Stín odlétá a
volá,
přece tady nezůstaneme,
zapadající slunce
řve,

honem, jde hnití,
všechna hebkost světa
usedavě prosí
 pryč!

A ono to
zrovna ten moment
nejde.

Loňský hlemýžď'

Cesta hlemýždě se táhne
od loňska po obratníku Raka
k obratníku Kozoroha
napřesrok.

Rozmlouvá tiše
s kopyty stojících koní
a s lupeny prchajících
brukví.

Má osmadvacet tykadel:
Když se zachvěje stvol
— pokřičuje se.
Když zakašle můra
— prchá do ulity.
Když se kapka setká s kapkou
— zatarasí dveře a
čeká do novoluní.

Ale když padne strom
a země vytržená z pantů
sténá,
— leze, kývá tykadly
a zpívá si:
Přeskoč, Přelom, Přelez,
Nepodlez!

Blažený krokodýl

Viděl jsem blaženého krokodýla:
měl své oko, svou mžurku,
svůj placatý kámen,
své slunce o dvou stech vatech,
svou kalnou vodu,
své čtyři stěny

a svou skleněnou tabuli vpředu,
aby ho
hodní hošáci
nesežrali.

Koza a svět

Je tu problém
uzavřeného vesmíru.
Je tu problém pevného bodu
a posuvného ideálu.
Je tu duch kladu
a duch záporu.
Všudypřítomný
problém volby:

TO NAPĚTÍ, BOŽE, TO NAPĚTÍ!

Páv?

Páv se skládá z hlavy, z korunky a z pavího oka.

Jestliže jsou žáci zvědaví, přidáme krk

a ještě jedno paví oko.

Pro obzvláště pokročilé žáky přidáme nohy

a ještě jedno paví oko.

Pro nejlepšího žáka třídy, který svědomitě plní své

funkce, povolíme ještě nejvýše přední část trupu

a další paví oko.

Několik pavích ok máme tak v záloze.

Hlava je na krku,

uvedeme,

a nohy vespod.

Pera s pavími oky

jsou ladně rozprostřena něco za hlavou.

V každém případě zapřeme žákům zadek.

Neboť jak by si pak mohli vážit páva ?

Skutečný lev

Kořist mu vyhlídne
zootechnik.

Vola mu složí
řezník.

Maso mu roztrhá
ošetřovatel.

Stopy čte za něj
odborník s brejlemi.

A větrí za něj
veterinář:

TOTO JE LEV I. HODNOSTNÍ TŘÍDY
--

Bažant či co

Zpoza něčeho
jedním okem pozoruje žížalu,
druhým okem pozoruje diviznu.

Nic jiného neuznává
mezi nebem a zemí.

Vyplašen vyráží plechový pokřik.
A je to jeho poslední slovo.

Erbovní to pták:
Kolika vítězství již bylo dosaženo
v jeho znamení.

Mistři komáři

Ve stéblech trávy, mezi klásky
vlaje už někdy od jara
jak pentle staré husopasky
mátožná píseň komára.

A nad vodou se světlo lomí,
rorýsy v letu odráží.
To ze vzduchu tu mají domy
mátožní staří komáři.

Nikdo je nevyvede z klidu.
Okřídlený se nestará.
A komár zpívá panychidu
za mátožného komára.

Hergot, kdyby aspoň tak pitomě nesešel!

Komár však zpívá panychidu
za mátožného komára.

Slepice o sobě

Slepice sama o sobě
a nic než slepice,
slepice nad slepice,
slepice
samospasitelná.

Slepice orel,
slepice kormorán,
slepice svatý Ján
pod Skalou.

I zdivo praská,
když se ho dotkne
slepice absolutní,
slepice samodruhá.

A když ji vařili,
velice dlouho
byla tuhá.

Světloňoš

Socha,
brodivý,
ptakořitný
obratlovec
z podtřídy
světloňošů,

svítí oblým hlístům,
(neboť všechno má svůj účel
na masitých prsou Přírody),
proto tedy svítí
oblým a slepým hlístům
a zvěstuje
mřínkům
velikým kamenným hlasem,
že voda plyne,
duch stojí nad vodami
a ve dne že je světlo
a v noci tma.

Kde bychom byli
bez světloňošů,
mřínkové?

Setníkův stín

* * *

* * *

Setník táhnoucí do pole,
setník táhnoucí z pole
zapomněl na zdi
dekorované pískem
věčného povětřím
svůj stín.

STÍN

jako panák
pohřbený na zdi
nějakou chvíli pláče
jedinou bláznivou slzou.

Ale pak se docela potichu
začne prokousávat
až do světničky.
Až do srdce.

Velmi rozumná opice

Na kleci je napsáno:

Pozor, tady je legrace

A opice se může přetrhnout.
Jen někdy se zastaví,
jako ukřižovaná
tichým opičím zpěvem
z nesmírné dálky,

nebo
jako by stála
modelem člověku.

Pes

Nemá svůj dům,
a proto
hlídá celé město
s bezprizornými ploty,
s bludnými nárožími,
s opuštěnými batolaty patníků.

A chycen antouškem,
řekne své známé holubici:
Pohlídej mi to,
za moment jsem zpátky.

Nazdar!

Panna

Nemá lepší šaty,
nestojí,
nesedí,
neohýbá se,
nejde do kočárku,
nezavírá oči,
nedá se zapnout,
nedá se umýt,
nemluví.

Je jediná,
zaražená,
nepoddajná —
někdy krvácí pilinami,
z nejhlubšího nitra
lásky
a poezie.

Šaškové

Kam chodí šaškové?

Co jedí šaškové?

Kde spí šaškové?

Co dělají šaškové,
když už se nikdo,
ale docela nikdo nesměje,

mami?

Paleontologie

Máme

nauku o stopách v písku a
nauku o stopách ve větru,
o obrazech ve vodě,
o trusu prvohorním
a očích lilijic.

A až se prokoušeme
začátky

— nebo konci —

až budou změřena srdce
a prosondována
vápenitá podloží,

objeví se
nesmírná geologická éra
cest ze školy
s mamutími přesličkami
legrace.

A s nevyčerpatelnými
uhelnými ložisky
lásky.

Návštěva v zoo

Když byli probráni
bezobratlí,
bludné balvany a
skrčky přes koně na šíř,

navštívili jsme
docela malou
zoologickou zahradu
u nás za humny
popílkového diluvia.

A kdosi řekl:
Dobře si prohlédněte
tento druh, žáci,
tento málo známý druh,
význačný sněním ve fuseklích,
s hořčičnou plackou slunce na břiše,
dobře si prohlédněte tento druh.

Je to jediný druh, který,
odpočívaje,
nese na zádech
zeměkouli.

Hlava

Je tam kosmická loď
a projekt
zrušit hodiny na piáno.

A je tam
Noemova archa,
která bude první.

A je tam
úplně nový pták,
úplně nový zajíc,
úplně nový čmeláček.

Je tam řeka,
která teče nahoru.

Je tam násobilka.

Je tam antihmota.

A vůbec to nejde učesat.

Miroslav Holub

Zcela nesoustavná zoologie

Edice Čeští básníci 20. století

Ilustrace na obálce Sunward Art/Shutterstock.com

Redakce Jaroslava Bednářová

Vydala Městská knihovna v Praze

Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. elektronické vydání

Verze 1.0 z 30. 6. 2020

ISBN 978-80-274-0961-7 (epub)

ISBN 978-80-274-0962-4 (pdf)

ISBN 978-80-274-0963-1 (prc)